

verhalen van

SCARS WAR *of*

Inleiding

*En toen zwegen de wapens... een bladzijde wordt omgedraaid.
De hand wordt aan de ploeg geslagen, de akkers bewerkt.
Een stad verrijst langzaam uit haar as.
Het leven wint het van de dood.
Maar 'de oorlog' blijft even latent aanwezig en slaat op de meest onverwachte
momenten opnieuw genadeloos toe.*

*Oorlog treft mensen.
In dit boekje lees je 8 getuigenissen.
Getuigenissen van toen en van nu.
8 getuigenissen van mensen geconfronteerd met een oorlog die al lang voorbij was...*

Met 'Scars of War' willen het In Flanders Fields Museum en Handicap International de link leggen tussen de enerzijds actuele conflicten in de wereld, waar landmijnen en clusterbommen worden gebruikt, en anderzijds de impact van de niet-ontploffte munitie van de Eerste Wereldoorlog in de Westhoek (toen en nu).

Een confrontatie met de gevolgen van een oorlog en de littekens die hij nalaat.

In Flanders Fields museum

In het In Flanders Fields Museum maak je de reis terug naar de Grote Oorlog van 1914-1918. Het is een verhaal waarbij de mens in de oorlog centraal staat en het immer actuele van deze oorlog wordt belicht.

Grote Markt 34
8900 Ieper - België
www.inflandersfields.be

Handicap International

Als internationale niet-gouvernementele organisatie zet Handicap International zich in voor mensen met een handicap in het zuiden. De strijd tegen landmijnen en clustermunities is één van de actierolinnen. Hierbij staan preventie, revalidatie, en re-integratie centraal.

Spastraat 67b
1000 Brussel
www.handicap-international.be

Colofon

Concept & teksten: Wendy Huyghe, Wouter Sinaeve, Ann-Sophie Coene, John Laffin, Daithi Rua

Fotografie: Tim Dirven, John Vink, O.Adam

Vormgeving: Manu Veracx voor B.AD

Met dank aan: Maïthé Roël, familie Covemaeker, familie Vanpeteghem, familie David, Stadsarchief Ieper, VRT 2014-18, het 'Nationaal Instituut voor Oorlogsinvaliden, Oud-Strijders en Oorlogsslachtoffers'

Wettelijk Depot: 12.383 (D/2010/12.383/1)

Inhoud

Inleiding	3
Buy <i>Cambodja</i>	5
Jacques Covemaeker <i>Flanders Harvest</i>	11
Vanna <i>Vanna's blauwe linten</i>	15
Maité Roël <i>6-7 juli 1992</i>	19
Many-Am <i>Laos</i>	23
Stefaan Vanpeteghem	27
Vit <i>Cambodja</i>	31
Charles David <i>Langemark, 7 maart 1953</i>	35

Buy

Cambodja

Het woord eentonigheid vat wellicht nog het best het verloop van een doorsneedag van jonge Cambodjaanse veehouders samen. Geen wonder dat de vreemde voorwerpen die jonge koehoeders vonden een gedroomde kans boden om die eentonigheid te doorbreken...

Op de bewuste dag trekt Buy samen met een leeftijdsgenoot en een veel jonger kind op pad. Plots zien ze een voorwerp liggen dat ze nooit eerder hebben gezien. Achteraf wordt duidelijk dat het om een B40 gaat, een springtuig dat door een lanceerraket wordt afgeschoten. Vissers hebben het tuig de avond voordien in hun netten boven gehaald en het op een paar meter van de vijver laten liggen. Is het mechanisme geblokkeerd? Of is het tuig in te losse grond terecht gekomen waardoor het niet is ontploft? Buy zal het nooit weten.

De jongeren kunnen hun nieuwsgierigheid niet bedwingen. Zonder aanwijsbare reden begint een van de twee met een stok op het tuig te slaan. Hij wordt hierin al snel door een tweede gevolgd. Het lijkt allemaal zo onschuldig. Een beetje afleiding tijdens de lange uren die ze met de koeien onderweg zijn, is altijd leuk.

Plots ontploft het tuig. De krachtige explosie maakt onmiddellijk twee dodelijke slachtoffers. Buy wordt achteruit geslingerd en blijft gewond liggen. Zijn vader en een buur brengen de bewusteloze Buy vrij snel naar het ziekenhuis van Takéo. Een hele tijd later ontwaakt Buy. Hij heeft ontzettend veel pijn. Langzaam dringt het besef tot hem door dat zijn leven radicaal is veranderd. Hij verloor een been, een arm, twee vingers van de andere hand... en twee vrienden.

Wanneer Buy aan deze moeilijke momenten terugdenkt, verandert de uitdrukking op zijn gezicht. *“Anderhalf jaar lang zat ik thuis. Ik voelde me alleen maar droevig, deed niets en wilde helemaal niet naar buiten.”*

Buy ging naar het revalidatiecentrum van Handicap International in Takéo. Hij verbleef in dit centrum tot zijn prothesen klaar waren en hij ermee overweg kon. Tijdens de loopoefeningen werd zijn dagelijkse omgeving in de dorpen geïmiteerd: een zanderige bodem, stenen, bruggen, ladders... Buy kreeg ook een armprothese, waarmee hij gras kan vasthouden tijdens zijn zoektocht naar veevoer. Uiteraard was Buy, net zoals zijn familieleden, graag landbouwer geworden. Maar met de hulp van het personeel van het revalidatiecentrum leerde Buy aanvaarden dat hij met zijn handicap nooit zwaar werk zal kunnen verrichten.

Buy is dus weer aan de slag als koehoeder net als zoveel kinderen uit zijn dorp. Waar Buy van deze kinderen in verschilt, is dat hij al dertig is en dit beroep waarschijnlijk de rest van zijn leven zal uitoefenen...

Terugkeren naar de weiden was geen sinecure... dat was immers de plek waar zijn leven resoluut een andere wending kreeg. De eerste keer was hij allesbehalve gerust. Hij vroeg zich af of alle gevaar was geweken, zelf nadat de ontminjers een reeks niet-ontploffte tuigen hadden weggehaald. Ook vandaag is Buy nog ongerust, en terecht. Want als je de kinderen vraagt of er nog bommen liggen in dit ontminjende gebied, antwoorden velen bevestigend.

Nalin, een jong meisje uit de groep, aarzelt geen moment. Ze loopt een eindje en stopt bij een kleine boom. Ze wijst de plek aan waar een bom ligt. Een bom die ironisch genoeg een camouflagekleur meekreeg. Op de vraag of er al een volwassene op de hoogte werd gebracht van dit niet-ontploffte tuig, volgt een veelbetekenende stilte. Maar ze zeggen allemaal dat ze het tuig nooit hebben aangeraakt. Meer dan het – voor de lol – zo dicht mogelijk naderen, doen ze niet. Tot de dag dat de stoutmoedigste of de meest onwetende van hen de gruwel vergeet die een van hun vrienden door dergelijke waaghalzerij moet doorstaan en toch een stap verder gaat...

John Laffin schreef dit gedicht naar aanleiding van het overlijden van Jacques Covemaeker toen die op 23 mei 1983 tijdens het ploegen een granaat raakte.

Flanders harvest

Jacques Covemaeker

In een laatste stuiptrekking
van het dwaze oorlogsgevoel
braken de Duitsers
die lente
doorheen de Britse linies
en Mesen, Nieuwkerke
Belle en Loker
en een stuk of wat andere plekken
kwamen in de vuurlijn te liggen.
De geschokte Britse infanterie
trok zich terug terwijl
“gunners” naar de heuvels snelden
en een regen aan bommen
op de opdraaiende Duitsers
afvuurden.

“Quick” a Sergeant ordered
“Into action! We’ll have
that lot with schrapnel!”
“Aim two degrees right of the farm”
“Fire!”

De Britten keken
telden de seconden en dan...
Verdomd, die klobebom
doet het niet, vermoord
in die klotemodder
“Let’s move, boys, before
Jerry gets our range
and strafes us.
The war is not over yet”.
“Bloody mud”, a gunner grumbled.

Een lange winter ging voorbij.
De zachte en vruchtbare Vlaamse velden,
sudderend in de voorjaarszon,
wachtten als zenuwachtige bruidjes
op de ploeg
die hen licht en lucht zou schenken.

Twee generaties boeren hadden hun
brood verdiend op dit land.
Dit land, bemest door oorlogsvoering,
lijken van mensen en paarden omgewoeld
om en om.

Jacques Covemaecker worked it as a boy, learned the value of each field.

Loved the green and yellow flax,
the honest – toil potato crop,
the rich harvest sugar beet
in the field behind the cemetery
of British soldiers
Lancashire lads who'd died
defending it.

Eindelijk was het weer gunstig.
Het bleef lang klaar
en er was veel te doen.

Jacques, fier met z'n nieuwe tractor, boorde doorheen het bietenveld. Na een snelle hap op de boerderij nam hij weer plaats achter het stuur. "Het wordt laat vanavond", riep ie naar zijn vrouw en kinderen en hij lachte. "Het wordt een rijke oogst, dit jaar."

Vanop de hoeve zagen ze het silhouet van man en tractor, terwijl het daglicht overging in valavond en valavond in transparant schemerdonker. Ze hoorden de ploegscharen door de dikke aarde scheuren.

Om negen uur,
precies,
trof een ploeg
de Britse bom...
Toen ze ontplofte
doorboorden de granaatbolletjes
tractor en man.

Jacques leefde nog even,
lang genoeg zodat zijn
vrouw nog tot bij hem kon komen.

"Bloody mud" the Sergeant growled. "the war's not over yet."

And the mud was bloody now.
And the war was still not over.
And the harvest is the same.
For these are Flanders Fields.

John Laffin
20/07/1983

Vanna

Vanna's Blauwe Linten

Vanna woont in Battambang, Cambodja. Ook zij werd het slachtoffer van één van de vele landmijnen die daar in het lange gras verscholen liggen. Met de hulp van Handicap International leerde ze haar prothese te gebruiken. Een lange weg van vallen en opstaan.

De jarenlange strijd van slachtoffers van landmijnen en clustergranaatwereld werden door Handicap International gesymboliseerd in blauwe veters.

Wie als slachtoffer opnieuw z'n schoenen kan veters, heeft al een lange weg afgelegd.

De strijd van Vanna beroerde vele mensen. Haar verhaal werd verfilmd door Eric Vander Borgh en de Ierse singer songwriter Daithi Rua schreef er een lied over. De liedtekst vind je op de volgende pagina in dit boekje, wie het lied wil horen kan surfen naar <http://www.scarsofwar.be>

Vanna's Blue Laces

Her name is Vanna Oeurn she comes from Battambang
A shy but happy daughter of a poor rice farming man
Her country has seen wars and droughts and famine in the past
Now an even bigger threat, hides in the long grass
Every thirty minutes a landmine kills or maims
The aftermath of war has crippled in so many ways
Vanna was very young when she befell her fate
Now the cleanup has begun, for many much too late
Vanna's got blue laces in both shoes now
You can almost see her walk on water
Hopelessness has faded in the dust she leaves behind
Vanna's got blue laces watch her fly
Vanna got her new leg when the blue lace people came
Said they had treaty to stop landmines being made
They fought for years as hard as those who fight to walk again
One step forward two steps back, solid ground to gain
Lightening storms remind her of the night when she was young
Night time ghosts surround her but her spirit it is strong
Pain and scars may fade away but memories will stay
Landmines have to disappear forever, today

© Daithi Rua 2010 (Daithi Rua)

Maité Roël

6-7 juli 1992

“Ik was 8 jaar en in de zomer gingen we op kamp met de zeescouts in Weteren op een oud militair domein. Ik wilde eigenlijk niet gaan, het was mijn stiefmoeder die een keer een week alleen wilde zijn. Ik was nog nooit op weekend geweest of niks, dus van de eerste keer mee op kamp... En direct het accident.

's Namiddags moest iedereen hout gaan sprokkelen. 's Avonds werd er nog gegeten en dan ging iedereen bij het kampvuur zitten. En ze vertelden een verhaaltje en zo... Veel herinner ik mij daar eigenlijk niet meer van.

Wat ik wel nog weet is dat ik rond het kampvuur zat en dat ik mij dan een beetje verder ben gaan zetten om te slapen. Ik werd wakker van de knal. Het enige wat ik zag waren glinsters, je weet wel als twee blokken uit elkaar vallen van een kampvuur dan zie je zo van die glinstertjes. Miljoenen waren er... Het was heel mooi, al die glinsters.

Ik wilde rechtstaan maar het ging niet en ik zag toen iedereen in paniek rondlopen. Plotseling pakte een leider mij op en is hij mij in de keuken gaan leggen en dan stonden ze met 10 rond me... te kijken eigenlijk.

Op dat moment keek ik naar de grond en zag dat mijn been daar als het ware 2x in een hoek van 90° lag. Het was een witte vloer, dat herinner ik mij ook nog. Dus alles was rood op wit.

Ze hadden bakstenen rond het kampvuur gezet omdat het bos niet in brand zou schieten. Van de druk is alles in het rond gevlogen, zo ook die bakstenen. Eén van die stenen heb ik tegen mijn been gekregen. De verste baksteen was 200 meter verder geslingerd... Ik zat op 5 meter van het kampvuur...

De oorzaak? Ofwel lag er een granaat onder het kampvuur ofwel hebben ze die erin gesmeten omdat ze dachten dat het een stuk hout was...

Ik ben 29 keer geopereerd geweest in 2 jaar tijd. 'k Heb een jaar en half in het UZ gelegen. Het eerste jaar heb ik daar eigenlijk niet zo veel van beseft. Het merendeel van de tijd lag ik onder narcose. Dat was eigenlijk constant verdoofd worden, in slaap vallen, opereren dus ja...

Ik weet nog dat ik in het vijfde leerjaar zat en een Elizarof rond mijn been had, een apparaat om je been uit te rekken. Eigenlijk zijn het pinnen die door je been zitten met ringen er rond. 3 keer per dag moest je die ringen aanspannen. Deelnemen aan allerlei activiteiten zat er niet meer in, je bent zo een beetje anders dan de rest hé. Dat heeft mijn leven echt wel serieus veranderd. Ik denk dat ik toch wel een heel andere persoon geweest zou zijn, zo ook op uiterlijk gebied als meisje. Ik heb nooit een rokje kunnen dragen...

Op dit moment kan ik mijn voet nog altijd niet bewegen en heb ik overal littekens... Er is overal van op mijn lichaam vel afgehaald en spieren verplaatst. In mijn rug heb ik aan de rechter kant spieren tekort als ook in mijn buik. De bevalling van m'n zoontje kon daardoor niet op een natuurlijke manier gebeuren, ik ging niet kunnen persen. Dus moest het met een keizersnede."

Het ongeval tekende Maité voor het leven. Op haar 26 is ze voor 60 % invalide. Genezen zit er niet in, integendeel. Maité krijgt meer en meer last van haar rug, daar haar ene been langer is dan het andere. Ook psychologisch blijft het ongeval haar parten spelen. Na zo vele jaren blijven de nachtmerries en angstaanvallen opduiken.

Maité is erkend als burgerslachtoffer van de Eerste Wereldoorlog. Ze wordt psychologisch en financieel bijgestaan door het Instituut voor Veteranen - Nationaal Instituut voor Oorlogsinvaliden, Oud-strijders en Oorlogsslachtoffers.

Met medewerking van VRT: '2014-18, De Grote Oorlog 100 jaar later' en het Instituut voor Veteranen - Nationaal Instituut voor Oorlogsinvaliden, Oud-strijders en Oorlogsslachtoffers.

Je zou denken dat ontmiijnen en het ruimen van niet-ontploft oorlogstuig mannenwerk is. In Laos zijn er nochtans verschillende vrouwen die dit beroep uitoefenen. De teams van Handicap International vormen daar geen uitzondering op. Ze tellen vijf vrouwen in hun rangen, waaronder Many -Am Keanghouapa, een jonge vrouw van 26 jaar.

Tijdens de Vietnamoorlog werden tussen 1965 en 1973 maar liefst 260 miljoen stuks clustermunie op Laos gedropt. Volgens een onderzoek van Handicap International is ongeveer 37% van het grondgebied 'besmet' met niet ontploft oorlogstuig. Many-Am en haar collega's doen hun best om het gevaar dat hiervan uitgaat terug te dringen. Ze werken in de provincie Savannakhet, een van de zwaarst getroffen gebieden.

De teams werken maandelijks twintig dagen op een rij en nemen daarna tien dagen pauze om bij hun familie te zijn. Many-Am is getrouwd en heeft een zoontje van elf maanden. Ze slaagt er goed in om werk en gezin te combineren. *'Mijn ouders en man zorgen voor de baby. Hij is gezond, dus maak ik me geen zorgen'*, zegt ze.

Many-An werkt nu twee jaar voor Handicap International. Ze volgde de basisopleiding van drie maanden die de organisatie gaf in Xepon. Daar leerde ze met een detector omgaan, een gebied met landmijnen en ander niet-ontploft oorlogstuig ruimen en eerste hulp verstrekken na een ongeval. *'Ik hou van mijn werk als ontmijner en ik heb geen zin om ermee op te houden. Ik zal voor Handicap International blijven werken zo lang het project loopt'*, zegt ze overtuigd.

Gehuwd met Frieda Monsy, vader van Lisa en Sarah

1989: Beroepsmilitair - 1999: Ontmijningsdienst Dovo, Poelkapelle

2004: Ploegchef Ontmijningsdienst Dovo, Poelkapelle

Stefaan Vanpeteghem

Uit het dagboek van Frieda...

11.02.2008

Johan komt om het leven in een verkeersongeval. Een donderslag bij heldere hemel... Naast het verdriet om het verlies van je collega krijgen we ook ander nieuws te horen. Jij moet zijn plaats innemen, je moet naar Libanon.

07.06.2008

Dankviering voor alle eerste communicanten, dus ook voor ons Lisa. We trekken er met z'n allen naar toe. Ook in de klas is jouw vertrek ter sprake gekomen. De klasgenootjes van Lisa kennen je goed. Je kwam er regelmatig als leespapa. Samen met de juf heeft Lisa voor jou een gedichtje ingeoefend. Op het eind van de viering draagt ze dit voor. Het werd muisstil in de kerk...

08.06.2008

Dag van je vertrek.
De angst slaat me om het hart...

15.08.2008

"Koekoek ik ben hier", jouw woorden via de webcam. Binnenkort hoeft het niet meer langs de digitale weg. Het lange wachten is voorbij. Op 14 oktober kom je terug naar huis!

02.09.2008

*Uitnodigingen gemaakt voor een groots feest. Jij weet van niks...
Hoera! Hoera! Onze papa komt terug thuis.
Daarom geven we een feestje!
Wij nodigen u vriendelijke uit voor een hapje en een drankje op zaterdag
18 oktober 2008...*

03.09.2008 - PERSBERICHT

Belgische blauwhelm omgekomen in Libanon
Een Belgische blauwhelm is vanmorgen om het leven gekomen bij een ontminingsoperatie in het zuiden van Libanon. Het slachtoffer is Stefaan Van peteghem, een 35-jarige adjudant uit Poelkapelle. Het ongeluk deed zich voor Ajt Arun, in de buurt van Tibnin in Zuid-Libanon waar de Belgische militairen gelegerd zijn.

Om 11u26 lokale tijd kregen de Belgische ontminers een UNIFIL-opdracht om clustermunitie onschadelijk te maken die een herder in zijn veld had opgemerkt. Vanpeteghem, lid van de ontminingsdienst DOVO uit Poelkapelle, was bezig met de manipulatie van een M77-springtuig van Israëlische makelij, toen het ontplofte. De militair was op slag dood. (...) De familie van de militair is verwittigd. Hij laat een vrouw en twee kinderen na. Het was de eerste buitenlandse missie van Vanpeteghem, maar hij stond bekend als een erg ervaren lid van de ontminingsdienst. (...)

Vanpeteghem maakte deel uit van BELUFIL VI, het Belgisch detachement in Libanon. Het aspect ontmining is één van de hoofdtaken van dit Belgische detachement. Sinds de komst van de Belgische ontminers in 2006 werden er al ongeveer 14.000 niet-ontplofte tuigen onschadelijk gemaakt. (...)

13.09.2008

Begravenis.
Lisa leest, op dezelfde plaats waar ze op 7 juni stond,
nogmaals haar gedichtje voor...
Sarah leest op haar beurt een gedichtje voor
opgesteld door haar meester, heel toepasselijk.

25.09.2008

Je laatste kaartje dat je schreef is vandaag toegekomen: *"ik ben de dagen aan het aftellen en het is nergens beter dan thuis..."*

Je moest een ongelijke strijd leveren met clusterbommen en die ene werd je fataal. Wat je ook deed en hoeveel je er ook vanaf wist je kon de strijd nooit winnen. Je hebt je leven gegeven terwijl je dat van vele anderen hebt gered. Aan die boodschap hebben we jammer genoeg bitter weinig want het enige wat we echt willen is ons ventje, onze papa, onze allerliefste schat terug bij ons.

17.08.2009

De Brugseweg in Poelkapelle wordt heraangelegd. We moeten de wagen op de markt parkeren en gaan van daaruit te voet naar huis. Tijdens de graafwerken heeft men verschillende granaten gevonden. Ze liggen langs de kant van de weg, te wachten tot DOVO ze komt ophalen...

Vit

Cambodja

Het is 12 november 2006. Zoals altijd is Vit (24) samen met zijn broers en zussen aan het werk in de rijstvelden. Maar die dag voelt Vit zich niet zo lekker. *“Ik had wat buikpijn en had me in de schaduw gezet om te rusten. Toen vond ik het metalen voorwerp. Het was duidelijk een overblijfsel uit de oorlog. Ik was nieuwsgierig en nam het mee naar huis.”*

Maar de moeder van Vit vertrouwt de zaak niet. Ze vraagt hem het tuig niet aan te raken, want het is een mortiergranaat en dat kan erg gevaarlijk zijn. *“Maar ik bedacht dat het zonde zou zijn als ik die munitie voor niets had meegebracht. Ik besloot dat ik de mortier beter kon verkopen aan een handelaar in oud ijzer om zo iets te verdienen voor het gezin. Maar ik had toch naar mijn moeder moeten luisteren...”*

Vit trekt naar een inzamelcentrum maar daar willen ze de mortiergranaat niet kopen. *“Ze vertelden me dat de munitie nog geladen was en te gevaarlijk. Ze wilden de granaat alleen maar kopen als hij onschadelijk gemaakt was. Dus heb ik mezelf aan het werk gezet.”* Vit slaat met een bijl op de granaat met de bedoeling ze te breken. Er ontsnapt poeder. In de overtuiging dat hij het voorwerp al onschadelijk heeft gemaakt, verhoogt hij zijn inspanningen.

De explosie is erg krachtig. Vit blijft bij bewustzijn en schreeuwt om hulp. De gevolgen van zijn zoektocht naar wat extra geld zijn zwaar: Zijn arm moet worden geamputeerd en hij verliest een oog .

Twee dagen na het ongeval krijgt Vit in ziekenhuis bezoek van Nuaon Srean van het CMVIS (Cambodian Mine/ERW Victim Information System), een orgaan dat gezamenlijk wordt beheerd door Handicap International en het Cambodjaanse Rode Kruis.

De man helpt de familie van Vit de moeilijke periode te overbruggen door hen in contact te brengen met de juiste instanties. Hij stelt Vit ook een reeks vragen om de exacte plaats en de omstandigheden van het ongeval te onderzoeken. Als Vit drie weken later het ziekenhuis verlaat, is een team ontminners het terrein al aan het opruimen.

Een tijd later brengt de dorpschef Vit naar het revalidatiecentrum van Handicap International. Terwijl het team van prothesisten aan de slag gaat om een prothese op maat te maken voor Vit, nemen de kinesitherapeuten hem onder hun hoede. Hij moet wennen aan zijn nieuwe arm, er de voordelen van ondervinden, maar ook de beperkingen leren aanvaarden. En daar is een pak psychologische ondersteuning voor nodig. Na twee weken keert Vit terug naar huis.

Vandaag slaagt hij er bijna in om te werken zoals vroeger. *“Ik kan weer alle landbouwtaken verrichten, behalve planten; daar heb ik echt mijn beide handen voor nodig... Daarnaast word ik ook sneller moe omdat de prothese volledig op mijn schouder rust. Wanneer ik bijvoorbeeld grassen maai, vervang ik mijn hand door een kleine zeis. Dat is efficiënt, maar bij elke slag krijgt mijn schouder een schok waardoor ik regelmatig even moet stoppen. Maar ik voel me nuttig en ook de anderen zien dat zo. Dat maakt me gelukkig.”*

Momenteel lijkt het leven rustig in het gezin van Vit. Er wordt nauwelijks gesproken over het ongeval. En toch is het gevaar nog niet helemaal geweken, zelfs na het bezoek van een ontminningsteam. Twee kinderen vertellen dat ze enkele granaten weten liggen. En enkele dorpsbewoners melden dat er een mortiergranaat in een meertje ligt. Ze hebben die gevonden en in het water gegooid. Met een stok wijzen ze de juiste locatie aan. Het ontminningsteam moet weer langskomen.

Vit kan weer werken en voelt zich geïntegreerd in zijn familie. Toch blijft hij zich tegenover anderen minderwaardig voelen. Als er op een feest wordt gedanst, houdt hij zich afzijdig. *“Wat denken de meisjes wanneer ze me zien? Ik kan een meisje niet stevig om de middel vastnemen. Neen, dat is onmogelijk...”* De moed, de kracht om de blik van anderen te trotseren, dat is misschien wel het moeilijkste onderdeel van Vits strijd.

Charles David

Langemark
7 maart 1953

Het Wekelijks Nieuws,
voor Poperinge en Ieper,
14 maart 1953, jg. 49 nr. 11.

Weer een mensenleven om een handsvol koper!
Inwoner van St Jan (Ieper) door obusontploffing te St Juliaan (Langemark) gedood.

Om het handsvol koper, dat het ontwapenen van oorlogstuig opbrengt, hebben al zoveel mensen hun leven gelaten. "Mij zal er geen ongeluk overkomen", zegt iedere obuszoeker, want zij menen allen zeker te zijn over de veiligheid van hun werkwijze tot de fatale dag komt dat zij hun tol moeten betalen aan het gevaar dat zij zo lang getrotseerd hebben.

De oude frontstreek heeft weer gedreund onder een zware ontploffing, het zoveelste slachtoffer viel ditmaal te Sint Juliaan (Langemark), en nog zal dit het laatste slachtoffer niet zijn, want het obuszoeken zit er bij sommigen nog te diep in. Hierbij stelt men zich de vraag: als de gewone man zo gemakkelijk dit oorlogstuig ontdekt, kunnen dan de ontmijsningsdiensten het niet even gemakkelijk en nog met beter middelen opsporen om het daarna onschadelijk te maken? Sommige streken immers, krielen nog van dit tuig.

De 32-jarige D.C., gehuwd en vader van 4 kinderen, geboren te Villers-le-Sec, 23 jaar, had Zaterdagmiddag zijn woning in de Roeselarestraat 4, te St- Jan-bij-Ieper verlaten om in de omgeving de velden in te trekken.

Weer een Mensenleven om een handkoper!

Inwoner uit St Jan (Ieper) busontploffing te St Juliaan (Langemark) g

Om het handvol koper, dat het ontwapenen van oorlogstuig opbrengt, hebben al zoveel mensen hun leven gelaten. «Mij zal er geen ongeluk overkomen», zegt ieder buszoecker, want zij menen allen zeker te zijn over de veiligheid van hun werkwijze tot de fatale dag komt dat zij hun tol moeten betalen aan het gevaar dat zij zo lang getrotseerd hebben.

De oude frontstreek heeft weer gedreund onder een zware ont-ploffing, het zoveelste slachtoffer viel ditmaal te St Juliaan (Langemark), en nog zal dit het laatste slachtoffer niet zijn, want het buszoecken zit er bij sommigen nog te diep in.

Hierbij stelt men zich de vraag: als de gewone man zo gemakkelijk dit oorlogstuig ont-dekt, kunnen dan de ontmin-ningsdiensten het niet even ge-makkelijk en nog met beter middelen opsporen om het daar-na onschadelijk te maken? Som-mige streken immers, krioelen nog van dit tuig.

De 32-jarige Charles David, echtgenoot van Julia Delameilleu-re en vader van 4 kinderen, ge-boren te Villiers-le-Sec op 28 Juli 1920, had Zaterdagmiddag zijn woning in de Roeselarestraat 4, te St-Jan-bij-Ieper verlaten om in de omgeving de velden in te trekken.

Een klein bosje, met amper een 15-tal hoge bomen bezet en gele-gen langs de Wijngaardstraat, die even buiten St Jan van de grote betonbaan naar Langemark leidt, was het doel van zijn wandeling. De twee oudste kinderen vergezel-den hun vader, hetgeen er wel schijnt op te wijzen dat David niet zinnens was obussen te gaan ont-wapen.

In 36 loeld bosje moet hij noch-

tans oorlogstuig aangetroffen heb-ben dat hem belang inboezemde, want hij zond zijn twee kinderen naar huis om ongestoord aan het gevaarlijk werk te kunnen begin-nen en de obus los te vijzen.

Het hoge struikgewas ontrok de man aan het zicht van op de straat en de omliggende velden, tot plots rond 17.30 uur een geweldige ont-ploffing door de lucht scheurde.

Landbouwer Roger Soenen was samen met zijn werkman op een in de onmiddellijke nabijheid ge-legen akkerland aan het werk. Beiden snelden dadelijk naar het bosje waar zij een rookwolk zagen opstijgen en vanwaar zij, naderbij gekomen, hulpgeroep vernamen.

Op de plaats der ont-ploffing ge-

komen, trof hen een v-schouwspel. Badend in schrik, lag Charles David er de beide benen en eer-lijk afgesneden, de og-en gans het lichaam v-wonden.

Niettegenstaande h-gekwetst was, was de-nog bij kennis. Hij verzorging.

Landbouwer Soenen dringend geneeskund-gaan halen, maar re-melkvoerder De Cae-langs de grote baan-van op afstand ook had waargenomen, n-op de plaats van de-kwetste werd door-handen in de wagen g-het O. L. Vrouwshp-overgebracht, waar-mogelijke deed om d-te redden.

Omzichtig werden milieleden van het s-het gebeurde verwl-avond kwamen zijn-zijn moeder naar Hun droefheid was-rend.

De beste zorgen te-leed Charles David-avond te 20.05 uur. D-behield tot het laa-het bewustzijn.

Charles David, d-als seizoenarbeider n-trok, was sedert w-Zijn pogingen om m-lijke bezigheid het in-meerderden, werden h-

Woensdag te 8.30 Jan-bij-Ieper de b-van het slachtoffer

«Het Wekelijks I-aan de naastbestaa-ning van zijn ch-neming.

Het slachtoffer Charles David.

Een klein bosje, met amper een 15-tal hoge bomen bezet en gelegen langs de Wijngaardstraat, die even buiten St-Jan van de grote betonbaan naar Langemark leidt, was het doel van zijn wandeling. De twee oudste kinderen vergezelden hun vader, hetgeen er wel schijnt op te wijzen dat D. niet zinnens was obussen te gaan ontwapenen.

In bedoeld bosje moet hij nochtans oorlogstuig aangetroffen hebben dat hem belang inboezemde, want hij zond zijn twee kinderen naar huis om ongestoord aan het gevaarlijk werk te kunnen beginnen en de obus los te vijzen.

Het hoge struikgewas onttrok de man aan het zicht van op de straat en de omliggende velden, tot plots rond 17.30 uur een geweldige ontploffing door de lucht scheurde. Landbouwer S.R. was samen met zijn werkman op een in de onmiddellijke nabijheid gelegen akkerland aan het werk. Beiden snelden dadelijk naar het bosje waar zij een rookwolk zagen opstijgen en vanwaar zij, naderbij gekomen, hulpgeroep vernamen. Op de plaats der ontploffing gekomen, trof hen een verschrikkelijk schouwspel. Badend in zijn bloed lag D.C. er ten gronde, de beide benen en een arm letterlijk afgesneden, de ogen uitgerukt en gans het lichaam overdekt met wonden. Niettegenstaande hij zo zwaar gekwetst was, was de ongelukkige nog bij kennis. Hij smeekte om verzorging.

Landbouwer S. besloot om dringend geneeskundige hulp te gaan halen, maar reeds kwam de melkvoerder D., die langs de grote baan woont en die van op afstand ook de ontploffing had waargenomen, met zijn auto op de plaats van de ramp. De gekwetste werd door hulpbiedende handen in de wagen gelegd en naar het O.L.Vrouwshospitaal te leper overgebracht, waar men al het mogelijke deed om de ongelukkige te redden. Omzichtig werden de naaste familieleden van het slachtoffer van het gebeurde verwittigd. In de avond kwamen zijn echtgenote en zijn moeder naar het hospitaal. Hun droefheid was hartverscheurend.

De beste zorgen ten spijt, overleed D.C. nog dezelfde avond te 20.05 uur. De ongelukkige behield tot het laatste ogenblik het bewustzijn.

D.C., die regelmatig als seizoenarbeider naar Frankrijk trok, was sedert weken werkloos. Zijn pogingen om met een gevaarlijke bezigheid het inkomen te vermeerderen, werden hem fataal.

Woensdag te 8.30 uur had te St Jan-bij-leper de begrafenisdienst van het slachtoffer plaats.

"Het Wekelijks Nieuws" biedt aan de naastbestaanden de betuiging van zijn christelijke deelneming.

© foto's

- p. 02 › Q5990 by permission of The Imperial War Museum
- p. 06 › John Vink / Magnum - Cambodia
- p. 08 › John Vink / Magnum - Cambodia
- p. 10 › Stadsarchief Poperinge
- p. 14 › O.Adam
- p. 16 › O.Adam
- p. 18 › Tim Dirven
- p. 20 › Tim Dirven
- p. 22 › Tim Dirven – Laos
- p. 24 › Tim Dirven – Laos
- p. 25 › Tim Dirven – Laos
- p. 30 › John Vink / Magnum - Cambodia
- p. 32 › John Vink / Magnum - Cambodia
- p. 34 › Stadsarchief Ieper
- p. 38 › Tim Dirven - Laos

